

El Fócs

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Camí del Fócs, km. 0,4
Emplaçament: A la banda de ponent del terme municipal, a uns 500 metres al sud del turó de Sant Jordi i a la banda de llevant de la carretera C-25
Alçada: 510 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.9442
Longitud: 2.29832
UTM Est (X): 441838
UTM Nord (Y): 4643819

Classificació

Número de fitxa: 08083 - 30
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BPU-AEA. Catàleg de béns a protegir del POUM de Folgueroles.
Data aprovació: dc., 30/06/2021 - 12:00
Número inventari: IPA 34846
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial - productiu
Titularitat: Privada
Titular: Ref. Cad.: 000701500DG44C
Fitxes associades:

[Santa Maria de Folgueroles](#)

Descripció

Masia aïllada i reformada constituïda per diversos cossos adossats, que li confereixen una planta rectangular. El volum principal, de grans dimensions, està situat a la banda nord-oest de la construcció. És rectangular, amb la coberta de teula àrab de dues vessants, el carener paral·lel a la façana principal i un ràfec acanalat disposat a tot el perímetre de la construcció, tot i que a la banda de tramuntana ha estat reformat. La vessant de tramuntana del volum és força més llarga que la de migdia, donat que integra un volum auxiliar destinat a les tasques agrícoles i ramaderes. L'edifici principal està distribuït en planta baixa, pis i golfes, amb la façana principal orientada a un pati interior delimitat per la resta de volums que conformen la construcció. En general presenta obertures rectangulars amb els emmarcaments arrebossats. Destaquen dues finestres situades al pis de la façana de ponent. Ambdues tenen els brancals bastits amb carreus de pedra, les llindes planes i els ampits motllurats. La de la banda de migdia té la llinda gravada amb una motllura esglaonada decorada amb una roseta central. La façana principal presenta un gran balcó corregut al pis, amb la llosana motllurada i una senzilla barana de ferro. Delimitant el pati per la banda de ponent hi ha un volum rectangular amb teulada d'un sol vessant i organitzat en un nivell. A la banda de migdia hi ha un volum de planta irregular, amb teulada d'un sol vessant des d'on s'accedeix al pati interior. Presenta un gran portal d'accés rectangular, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda de fusta. Està protegit per un voladís bastit amb teula àrab i sostingut amb bigues de fusta. Al seu costat hi ha tres obertures rectangulars, disposades a mode d'espitlleres. L'edifici principal està bastit amb pedra sense treballar de diverses mides, amb els paraments arrebossats. Tant el volum de ponent com el de migdia són bastits amb maons, amb els paraments arrebossats també.

La resta de cossos que conformen la construcció, destinats en origen a les tasques agrícoles i ramaderes, presenten teulades d'una i dues vessants i estan organitzats en un o dos nivells, majoritàriament bastits amb maons i totxo. A la banda de migdia de la construcció, un dels volums ha estat reformat i destinat a habitatge, amb un portal d'arc de mig punt bastit amb pedra. De la banda de llevant destaca una escala de dos trams contraposats, coberta amb una petita teulada d'un sol vessant.

A la façana de migdia, al costat del portal d'accés al pati interior, hi ha dues impromptes rectangulars on anteriorment hi ha havia dos plafons de pedra amb els noms d'antics propietaris de la construcció.

Història

La construcció està situada a l'anomenat veral de baix del terme. La referència més antiga relacionada amb aquest mas estava situada en un dels sarcòfegs que hi havia al costat de la portalada de l'església parroquial de Santa Maria de Folgueroles, i que fou destruït durant el conflicte bèl·lic de la guerra Civil espanyola. Datat a finals del segle XII, a la làpida hi constava la següent inscripció: "aquest monument és del mas Fócs" (Morató et al., 2000: 111). Segons la bibliografia consultada, en un document datat l'any 1311 i relacionat amb la dot d'un dels hereus de la família, apareixen mencionats els noms de Ramon i Arnau Folchs, que amb el temps probablement derivaren en Fócs. Posteriorment, l'edifici es troba registrat en el fogatge eclesiàstic de l'any 1360, on apareix mencionat com "Fochs" (Morató et al., 2000: 95). Degut a la crisi i les pestes que assolaren la població durant el darrer terç del segle XIV, tenim notícia que l'any 1413 el mas estava abandonat (Morató et al., 2000: 96). A finals del segle XV, en el fogatge de l'any 1497, hi consta "En Folchs", dins de la parròquia de Folgueroles i de la vegueria de "Vich" (Iglésies, 1991: 265).

Aquest mas, un dels més importants de la zona de la Plana, conreava terres de domini del Capítol dels canonges de Vic. L'any 1608, el mas fou objecte d'un atac per part del bandoler Perot Rocaguinarda, que acabà en un plet. Segons unes anotacions inèdites escrites entre els anys 1863 i 1865 per Jacint Verdager, fill il·lustre de Folgueroles, probablement el mas fou saquejat i cremat a la dècada de 1810 durant el conflicte de la guerra del Francès.

Bibliografia

ARUMÍ, Pilar; AUTET, Lluís; BOVER, M. Àngels; HOMS, Maria; HOMS, Rosa; MOLIST, Bernat; PONCE, Santi; ROVIÓ, Xavier; SELLABONA, Cesca (2021). *Folgueroles, batecs d'un poble. Història gràfica del darrer segle*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 105.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 265.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 95, 96, 111, 117-118, 154, 192-193, 212, 346-347.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de béns a protegir. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació PAP.08.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de reconstrucció o rehabilitació. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folgueroles*. Consultat 24 d'octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació M.20.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

